

שעירי החטאת (14) [ושלשתם מיותרים, שהרי מיעוט רבים הואשנים], ללמד שצריך ששניהם יהיו שוים.

ומכאן היה מקום ללמוד ששנה עליהם הכתוב לעכב. ולכן, אילו לא ריבה הכתוב "שעיר" "שעיר", שאפילו כשאין שניהם שוים הם כשרים, הייתי אומר שהם אכן פסולים.

ומקשינן: והשתא, דרבי רחמנא, ועכשיו שריבה הכתוב במילים "שעיר" "שעיר", ולימד שאפילו אין שני השעירים שוים הרי הם כשרים, אם כן קשה: "שני" "שני" "שני" — למה לי? לאיזה צורך נשנתה המילה "שני" שלש פעמים?

ומתצינן: חד למראה, שיהיו שניהם שוים בצבעם.

וחד לקומה, ללמד שיהיו שוים בקומתם.

וחד לדמים, ללמד שיקנו את שניהם באותו מחיר. (15)

ובכך ריבה הכתוב, שגם אם האחד שונה מחבירו, הם כשרים, בדיעבד.

ומדייקנן מדברי הברייתא: טעמא דרבי רחמנא, הטעם שיש להכשיר בדיעבד שני שעירים שאינם שווים הוא רק משום שהכתוב טרח וריבה ["שעיר" "שעיר"].

ומשמע, הא לא רבי רחמנא, אילו לא היה הכתוב מרבה שהם כשרים בדיעבד, הוה אמינא [הייתי אומר] שהם פסולין.

וקשה: עיבובא — מנא לן?! כיצד היינו חושבים שהם פסולים? והרי יש כלל בכל הקדשים, שדוקא דברים ששנה עליהם הכתוב שני פעמים חסרונם מעכב.

והיכן שנה הכתוב פעמיים ששני השעירים יהיו שווים?

ומתצינן: סלקא דעתך אמינא, היה עולה על דעתך לומר, שאכן הכתוב שנה עליהם לעכב. שהרי "שני שעירי", "שני שעירים", "שני שעירים" כתוב שלש פעמים בענין

"ומאת עדת בני ישראל יקח [יקנה] שני שעירי עיזים לחטאת".

ואילו נאמר פעם שניה "שני שעירים", הייתי מפרש שצריך שיהיו שוים גם בקומה. אבל עדיין לא הייתי יודע שצריך שיהיו שניהם שוים במראה, [אולי כוונתו משום שאי אפשר למצוא שני שעירים שווים לגמרי כמבואר בתוספות ישנים על המשנה והבאנום לעיל הערה 1] ולפיכך נאמר "שני שעירים" 3 פעמים [ועיין תוספות סוף ד"ה שני שעירי בעמ' א].

ובדברי הגמרא לא מבואר מקור לדברי המשנה שצריך שתהיה לקיחתן כאחד.

וכתבו תוספות הרא"ש [בתירוץ ב] שאילו נאמר "יקח שעירי" היה משמע שיקח שני

"השעיר" [והקריב את השעיר אשר עלה עליו הגורל לה... והשעיר אשר עלה עליו הגורל לעזאזל" וגו']? מכאן שמילים אלו מיותרות. ר"ח, קרבן אהרן שם פ' ע"ב [ומובא בשיח יצחק].

14. "ומאת עדת ישראל יקח שני שעירי עיזים" [פסוק ה]. "ולקח את שני השעירים והעמיד אותם..." [פסוק ז]. "ונתן אהרן על שני השעירים גרלות" [פסוק ח].

15. פירש שיח יצחק: אילו נאמר פעם אחת "שני שעירים" הייתי אומר שצריך שיהיו שוים בדמים בלבד, שבזה דיבר הכתוב שנאמר: